

GÖÇMENLERİN TURİZM SEKTÖRÜNDEKİ ROLÜ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

The Role of Immigrants in the Tourism Sector: The Case of Türkiye

İbrahim BAŞ *

* Öğr. Gör., Selçuk Üniversitesi Akşehir Meslek Yüksekokulu, Seyahat, Turizm ve Eğlence Hizmetleri Bölümü, ORCID: 0000-0003-3567-3996
ibrahimbass@selcuk.edu.tr

Makale Türü
Article Type
Derleme Makalesi
Review Article

Geliş Tarihi
Received
02.11.2024

Kabul Tarihi
Accepted
25.11.2024

Önerilen Atıf Şekli /
Recommended
Citation:
Baş, İ., (2024).
Göçmenlerin Turizm
Sektöründeki Rolü:
Türkiye Örneği, Akşehir
Meslek Yüksekokulu
Sosyal Bilimler Dergisi,
18, 63-69.

ÖZET

Türkiye, batıya giden yolların üzerinde yer alan ülkelerden biridir ve özellikle son yıllarda göç trafiği ile oldukça hareketli bir deneyim sunmaktadır. Göç, trafiğin tam ortasında yer almakta olup, Türkiye'deki göçmenlerin iş ilişkileri açısından son derece heterojen bir yapı oluşturmaktadır. Türk işgücü piyasası üzerindeki etkisi, benzer ülkelerden farklılık göstermektedir.

Amaç: Bu çalışmada, Türkiye turizm sektöründe çalışan göçmenlerin durumunu değerlendirmek ve karşılaştıkları sorunlara çözüm önerileri sunmak amaçlanmaktadır.

Yöntem: Konunun değerlendirilmesi için veri tabanları taranmıştır. Konuyla ilgili yapılan çalışmalar, zaman kısıtlaması olmaksızın çalışmaya dahil edilmiştir.

Sonuçlar: Göçmen işçilerin turizm alanındaki faaliyetleri, bu sektörün özelliklerinin ötesinde artan dış talep nedeniyle de gerçekleşmektedir. Özellikle sunulan hizmetin mevsimsel değişikliklere karşı daha hassas olması, kalıcı istihdamın oluşturulmasını engellemektedir. Ayrıca, dış rekabet nedeniyle işletmelerin işgücü maliyetlerini düşürme eğilimi, istihdamın güvensiz hale gelmesine yol açabilmektedir. Bununla birlikte, bu sektörde çalışan yabancı göçmenler, yerli işçilere göre daha fazla sömürü ile karşı karşıyadır. Genel olarak, resmi kurumların göçmenler üzerindeki baskısı artmakta ve çalışma koşulları kötüleşmektedir.

Sonuç ve Öneriler: Göçmen insan haklarının etkili bir şekilde korunmasının hala Dünyada önemli bir sorun olduğu göz önünde bulundurulduğunda, insan haklarını korumak amacıyla göç perspektifinin oluşturulması gerekmektedir. Bu, uluslararası göçün göçmenler için bir acı ve ıstırap kaynağı değil, bir fırsat ve tercih haline gelmesini sağlamak için önemlidir. Türkiye'de modern göç politikası, insan hakları temeli üzerine inşa edilecek ve göçmenlerin işgücü piyasasında yaşadığı sorunların çözülmesi ile yaşadıkları mağduriyetlerin ortadan kaldırılmasını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Turizm Sektörü, Göçmen İşçiler, İş Gücü Piyasası, İnsan Hakları, İstihdam

ABSTRACT

Türkiye is one of the countries located along the routes leading to the West and has offered a particularly dynamic experience in recent years due to migration traffic. Migration is at the heart of this traffic, and the migrant population in Türkiye creates a highly heterogeneous structure in terms of labor market relations. Its impact on the Turkish labor market is different from that of similar countries.

Objective: The aim of this study is to assess the situation of migrants working in Türkiye's tourism sector and to propose solutions to the challenges they face.

Method: Databases were searched for the evaluation of the topic. Studies related to the subject were included in the research without time limitations.

Results: The activities of migrant workers in the tourism sector are not only influenced by the characteristics of the sector but also by increasing external demand. In particular, the sensitivity of the services offered to seasonal changes hinders the creation of permanent employment. Additionally, due to external competition, businesses tend to reduce labor costs, which can lead to insecure employment. Moreover, foreign migrants working in this sector face more exploitation compared to local workers. Overall, the pressure from official institutions on migrants is increasing, and working conditions are worsening.

Conclusion and Recommendations: Considering that the effective protection of migrant human rights remains a significant issue worldwide, it is essential to develop a migration perspective aimed at safeguarding human rights. This is important to ensure that international migration becomes an opportunity and a choice for migrants, rather than a source of pain and suffering. In Türkiye, modern migration policy should be built on the foundation of human rights, and by addressing the issues faced by migrants in the labor market, it will help eliminate the injustices they endure.

Keywords: Tourism Sector, Migrant Workers, Labor Market, Human Rights, Employment

GİRİŞ

Türkiye, coğrafi konumu ve tarihi süreçler nedeniyle uzun yıllardır göç hareketlerine ev sahipliği yapmaktadır. Özellikle son yıllarda yaşanan bölgesel çatışmalar ve siyasi istikrarsızlıklar, Türkiye'ye yönelik göç akınlarını artırmıştır. Türkiye'deki göçmen nüfusu, farklı ülkelerden gelen ve çeşitli nedenlerle Türkiye'ye sığınan kişilerden oluşmaktadır. Bu göçmenlerin büyük bir kısmı, Suriye, Afganistan, Irak gibi komşu ülkelere gelmektedir. Türkiye'deki göçmen nüfusunun demografik yapısı, zaman içinde değişmekle birlikte genel olarak genç, eğitim seviyesi düşük ve tarım veya inşaat sektöründe çalışmaya yatkın kişilerden oluşmaktadır. Göçmenlerin büyük bir kısmı, geçici koruma statüsünde bulunmakta ve çalışma izinlerine sahip olmaktadır. Bu durum, hem göçmenlerin ekonomik hayata katılımını sağlamakta hem de Türkiye'nin iş gücü piyasasına yeni bir dinamizm kazandırmaktadır. Ancak, göçmenlerin yaşadığı barınma, eğitim, sağlık gibi sorunlar da göz ardı edilemez (Koçak & Durgun, 2023).

Türkiye'de Göçmen İstihdamının Yapısal ve Konjonktürel Nedenleri Yapısal Nedenler

Türkiye'de göçmen istihdamının yapısal nedenleri arasında, işgücü piyasasındaki yapısal sorunlar, demografik değişimler ve ekonomik yapı gibi faktörler yer almaktadır. İşgücü piyasasında nitelikli iş gücü eksikliği, bazı sektörlerde mevsimsel işgücü ihtiyacı ve düşük ücretli işlere yerli işçilerin rağbet etmemesi gibi durumlar, göçmen işgücüne olan talebi artırmaktadır. Ayrıca, Türkiye'nin genç nüfusunun azalması ve yaşlanan nüfus yapısı da işgücü piyasasında yaşanan sorunları derinleştirerek göçmen işgücüne olan ihtiyacı artırmaktadır (Uyanık, 2017).

Konjonktürel Nedenler

Göçmen istihdamının konjonktürel nedenleri arasında ise ekonomik büyüme, ekonomik krizler ve siyasi istikrarsızlık gibi faktörler yer almaktadır. Ekonomik büyüme dönemlerinde, işletmelerin üretim kapasitelerini artırmaları ve yeni yatırımlar yapmalarıyla birlikte işgücüne olan talep artar. Bu durum, göçmen işgücüne olan ihtiyacı da beraberinde getirir. Öte yandan, ekonomik kriz dönemlerinde, yerli işsizliğin artmasıyla birlikte işverenler, maliyetlerini düşürmek amacıyla göçmen işçileri tercih edebilirler. Siyasi istikrarsızlıklar ve bölgesel çatışmalar da göç hareketlerini tetikleyerek Türkiye'ye göç edenlerin sayısını artırabilir (Akıncı ve ark., 2015; Dinçer & Eşsiz, 2021; Kanbir, 2023).

Göçmen İstihdamının Sonuçları

Göçmen istihdamı hem olumlu hem de olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Olumlu sonuçlar arasında, işgücü eksikliğinin giderilmesi, üretim maliyetlerinin düşürülmesi ve ekonomik büyümeye katkı sağlanması sayılabilir. Ancak, göçmen istihdamı aynı zamanda sosyal uyum sorunları, çalışma koşullarının kötüleşmesi, kayıt dışı ekonomiye yol açması gibi olumsuz sonuçlara da neden olabilmektedir (Manav & Acar, 2023; Taş & Özcan, 2018; Gökmen, 2018).

Türkiye, coğrafi konumu ve tarihi süreçler boyunca farklı kültürlerden insanlara ev sahipliği yapmıştır. Son yıllarda artan göç hareketleri, ülkedeki işgücü piyasasını önemli ölçüde etkilemiştir. Göçmen işçilerin istihdamı hem ekonomik hem de sosyal açıdan çeşitli etkiler yaratmaktadır.

Göçmen işçilerin istihdamı, Türkiye ekonomisine çeşitli katkılar sağlamaktadır. Özellikle mevsimlik işlerde ve nitelikli iş gücünün yetersiz olduğu sektörlerde göçmen işçiler önemli bir rol oynamaktadır. Göçmen işçiler, düşük ücretle çalışmaya hazır olmaları nedeniyle işletmelerin maliyetlerini düşürmekte ve rekabet güçlerini artırmaktadır. Ayrıca, göçmen işçiler, yerli işgücünün yapmadığı veya yapmak istemediği işleri üstlenerek ekonomik faaliyetlerin devamlılığını sağlamaktadır. Tarım, inşaat ve hizmet sektörleri gibi alanlarda göçmen işçilerin katkısı büyüktür.

Göçmen işçilerin istihdamı, beraberinde bazı sorunları da getirmektedir. Bunların başında, yerli işçilerle rekabet ve işsizlik oranlarının artması gelmektedir. Özellikle düşük vasıflı işlerde göçmen işçilerin yoğunlaşması, yerli işçilerin iş bulma olanaklarını sınırlayabilmektedir. Ayrıca, göçmen işçilerin çalışma koşullarının kötü olması, sosyal haklarından yeterince yararlanamamaları ve kayıt dışı ekonomiye katılmaları gibi sorunlar da yaşanmaktadır. Bu durum, hem göçmen işçilerin hem de ülke ekonomisinin sürdürülebilirliği açısından risk oluşturmaktadır (Toksöz ve ark., 2012).

Türkiye Turizm Sektörünün Genel Durumu

Turizm, Dünya genelinde en büyük ve en hızlı gelişen sektörlerden biri haline gelmiştir (Devaraj, 2016). Bu sektörün büyümesiyle birlikte, özellikle deniz, kum ve güneşin çekici olduğu kıyı bölgelerinde birçok yeni turizm merkezi ortaya çıkmış ve mevcut yerleşimler hızla gelişmiştir (Ridolfi ve ark., 2017). Turizmin beklenmedik şekilde büyümesi, kıyı yerleşimlerinin hızla kentleşmesini zorunlu hale getirirken, Dünya genelinde turizmin kentleşme üzerindeki etkilerini gözlemleyebileceğimiz örnek yerleşim sayısı her yıl artmaktadır (Ghosh, 2020).

Türkiye'nin turizm sektörü, son yıllarda önemli bir büyüme göstermiştir. Özellikle tarihi ve kültürel zenginlikleriyle öne çıkan şehirler, deniz turizmi yapılan bölgeler ve kaplıca merkezleri, turistlerin ilgisini çekmektedir. Ülke, her yıl milyonlarca turisti ağırlayarak önemli döviz gelirleri elde etmektedir. Ancak, turizm sektörü, mevsimsellik, rekabet ve ekonomik dalgalanmalar gibi sorunlarla da karşı karşıyadır (Saridoğan, 2020).

Turizm sektörünün karşılaştığı en önemli sorunlardan biri mevsimseliktir. Turistlerin çoğunluğu yaz aylarında Türkiye'yi ziyaret etmektedir. Bu durum, turizm gelirlerinin yıl içerisinde eşit dağılmasını engellemekte ve istihdamda mevsimsel dalgalanmalara neden olmaktadır. Ayrıca, küresel ekonomik krizler, siyasi istikrarsızlıklar ve doğal afetler gibi faktörler de turizm sektörünü olumsuz etkileyebilmektedir (Günel, 2009).

Turizm sektörünün sürdürülebilirliği için bazı önemli adımlar atılmalıdır. Bunlar arasında; turizm ürünlerinin çeşitlendirilmesi, yeni pazarlara açılma, turizm altyapısının geliştirilmesi, çevreye duyarlı turizm uygulamalarının yaygınlaştırılması ve turizm çalışanlarının eğitimi sayılabilir. Ayrıca, turizmin yerel halkın yaşamına olumlu etkileri olması ve kültürel mirasın korunması da önemlidir (Kalkınma Bakanlığı, 2018).

Türkiye'de turizm sektörü, ülke ekonomisine önemli katkılar sağlamaktadır. 2018 yılında Türkiye'ye gelen yabancı turist sayısı 46 milyonken, pandeminin yarattığı dalgalanmalara rağmen bu sayı 2022 yılında 51 milyona yükselmiştir; bu turistlerin 33 milyonu Avrupa'dan gelmiştir (UNWTO, 2023). Turizm sektöründeki bu büyüme, aynı zamanda misafirperverlik, yiyecek hizmetleri ve perakende gibi alanlarda yüksek işgücü talebi yaratmakta ve Türkiye'yi her yıl milyonlarca turisti çeken cazip bir destinasyon haline getirmektedir (Eşsiz, 2023).

Bu işgücü talebini karşılamak amacıyla, özellikle Akdeniz bölgesindeki işletmeler sıklıkla göçmen işçileri istihdam etmektedir. Göçmen işçiler, turizm sektörünün sürdürülebilirliğinde kritik bir rol oynayarak işgücü eksikliklerini gidermekte ve kültürel çeşitlilik getirerek uluslararası ziyaretçiler için daha zengin bir deneyim sağlamaktadırlar (Gökmen, 2018). Türkiye'deki birçok göçmen işçi, genellikle otel temizlik hizmetleri ve restoran servisleri gibi düşük vasıflı ya da emek yoğun olarak değerlendirilen pozisyonlarda çalışmakta ve bu işler uzun çalışma saatleri, fiziksel talepler ve nispeten düşük ücretlerle karakterize edilmektedir (Gökmen, 2018; Dedeoğlu, 2018).

Göçmen işçiler, anavatanlarında sınırlı istihdam olanakları nedeniyle bu zorlu çalışma koşullarını kabul etmekte ve bu durum onları iş güvencesizliği, düşük ücret ve sosyal yardımlara erişim kısıtlılığı gibi zorluklarla karşı karşıya bırakmaktadır (Beyaz, 2020). Bununla birlikte, farklı kültürel geçmişlere sahip olmaları ve dil becerileri, uluslararası turistlerle daha iyi iletişim kurmalarını sağlamakta ve ziyaretçi deneyimini zenginleştirmektedir (Gökmen, 2018).

Türkiye Turizm Sektörü ve İstihdam

Türkiye, sahip olduğu doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle Dünyanın en popüler turizm destinasyonlarından biridir. Bu durum, ülke ekonomisine önemli katkılar sağlamanın yanı sıra istihdam alanında da önemli bir rol oynamaktadır. Turizm sektörü, doğrudan ve dolaylı olarak birçok kişiye iş imkânı sunmaktadır. Ancak, sektörün istihdam üzerindeki etkisi mevsimsellik ve bölgesel farklılıklar göstermektedir. Bu çalışmada, Türkiye turizm sektörünün istihdam üzerindeki etkileri, sektörün karşılaştığı sorunlar ve gelecekteki beklentileri incelenmektedir.

Turizm sektörü, Türkiye'de önemli bir istihdam kaynağıdır. Otelcilik, restorancılık, taşımacılık, rehberlik gibi alanlarda doğrudan istihdam sağlamanın yanı sıra, el sanatları, yerel ürünlerin satışı gibi sektörlerle de dolaylı olarak katkı sağlamaktadır. Ancak, turizmdeki mevsimsellik ve bölgesel farklılıklar, istihdamın düzensiz olmasına neden olmaktadır. Özellikle Akdeniz ve Ege bölgelerinde yaz aylarında istihdam artarken, diğer bölgelerde ve kış

aylarında istihdamda düşüşler gözlemlenmektedir. Bu durum, sektör çalışanlarının gelir dengesizliği yaşamasına ve istihdam güvencesinin zayıflamasına neden olabilmektedir (Köseoğlu ve ark., 2021).

Turizm sektöründe çalışanların genellikle düşük ücretle ve uzun çalışma saatleriyle çalıştırılması, iş güvencesinin zayıf olması gibi sorunlar yaşanmaktadır. Ayrıca, turizmin hızlı büyümesi, bazı bölgelerde çevresel sorunlara ve kültürel kimliğin zayıflamasına neden olabilmektedir. Ünlüöner ve Şahin (2011), turizm sektöründeki istihdamın kalitesinin düşük olduğunu ve çalışanların sosyal güvenlik haklarından yeterince yararlanmadığını belirtmektedirler.

Sektörün karşılaştığı sorunlara rağmen, turizm Türkiye için önemli bir büyüme potansiyeli sunmaktadır. Sürdürülebilir turizm uygulamalarının yaygınlaştırılması, çalışanların haklarının korunması, sektörün çeşitlendirilmesi gibi konulara odaklanılması gerekmektedir. Yıl boyu turizmi teşvik etmek, farklı turizm ürünlerini geliştirmek ve turizmin olumsuz etkilerini minimize etmek için çalışmalar yapılmalıdır. Akın (2017), turizmin istihdam üzerindeki etkilerini tespit etmeye yönelik yaptığı çalışmada, turizmin istihdam yaratma potansiyelinin yüksek olduğunu ancak bu potansiyelin tam olarak kullanılmadığını belirtmektedir.

Türkiye turizm sektörü, ülke ekonomisi ve istihdam için büyük önem taşımaktadır. Ancak sektörün potansiyelini tam olarak gerçekleştirebilmesi için mevsimsellik ve bölgesel farklılıkların azaltılması, çalışanların haklarının korunması ve sürdürülebilir turizm uygulamalarının yaygınlaştırılması gibi konulara odaklanılması gerekmektedir. Sektörde çalışanların niteliklerinin artırılması, eğitim programlarının geliştirilmesi ve sektörün dijitalleşmesi gibi konular da gelecek için önem taşımaktadır.

Türkiye'de Turizm Alanında Göçmen İstihdamı

Turizm sektörü, mevsimsellik ve yoğun iş temposu gibi özellikleri nedeniyle sürekli olarak iş gücüne ihtiyaç duymaktadır. Özellikle turizmde yoğunluk yaşanan bölgelerde (Akdeniz ve Ege bölgeleri gibi) iş gücü ihtiyacı daha da artmaktadır. Yerli iş gücünün bu ihtiyacı karşılamada yetersiz kalması, işverenleri yabancı iş gücüne yöneltmektedir. Göçmen işçiler, genellikle düşük ücretli ve mevsimlik işlerde çalıştırılmaktadır (Civan & Gökalp, 2011).

Turizm sektöründe göçmen işçilerin istihdam edilmesinin başlıca nedenleri arasında; düşük maliyetli iş gücü, dil bilgisine sahip olma, kültürel yakınlık ve esnek çalışma saatlerine uyum sağlayabilme gibi faktörler gösterilebilir. Özellikle mevsimlik işlerde, yerli işçilerin çalışmaya yanaşmaması, işverenleri göçmen işçileri tercih etmeye yöneltmektedir. Ancak, göçmen işçilerin istihdamı bazı sorunları da beraberinde getirmektedir (Kindan, 2002; Kaptangil & Kırcı, 2020).

Göçmen işçilerin istihdamı, çalışma koşullarının kötüleşmesi, sosyal hakların yeterince sağlanamaması ve kayıt dışı ekonomiye yol açması gibi sorunlara neden olabilmektedir. Ayrıca, göçmen işçiler arasında dil bariyeri, kültürel farklılıklar ve ayrımcılık gibi sorunlar da yaşanabilmektedir. Bu durum hem işverenler hem de göçmen işçiler için olumsuz sonuçlar doğurmaktadır (Gökmen, 2018; Baş ve ark., 2017).

Türkiye'nin, turizm sektöründe göçmen işçilerin çalışma koşullarını iyileştirmek için kapsamlı politika reformlarına ve destek programlarına ihtiyacı vardır. Ekonomik faydaları adil iş uygulamalarıyla dengelemek, dinamik ve kapsayıcı bir turizm sektörü için sürdürülebilirliği sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır (Düzgün, 2023). Akdeniz bölgesinde çalışan birçok göçmen işçi, Suriye, Irak ve Orta Asya gibi yakın ülkelere gelmekte ve genellikle temizlik, mutfak işleri gibi zorlayıcı hizmet rollerinde görev almaktadır (Sağiroğlu, 2015; Gökmen, 2018; Benli ve ark., 2019).

Bu işler, göçmenlere istikrarlı bir gelir sağlasa da düşük ücretli olup iş güvencesinden yoksundur. Dolayısıyla, bölgedeki göçmen işçiler sosyal yardımlara erişim kısıtlılığı ve iş istikrarsızlığı gibi zorluklarla karşı karşıya kalmakta, bu da yaşam kalitelerini olumsuz yönde etkilemektedir. Çoğu göçmen işçinin resmî belgeleri olmadan çalışması, onları sömürüye karşı savunmasız hale getirirken hukuki korumalarını da sınırlamaktadır. Bu durum, hükümetin turizm sektöründe hem yerel hem de göçmen çalışanlar için adil çalışma koşullarını sağlama çabalarını zorlaştırmaktadır (Tutar, 2015).

Göçmen işçilerin yaşadığı zorluklara rağmen, Akdeniz bölgesindeki turizm sektörüne sağladıkları katkılar yadsınamaz. Dil becerileri ve farklı kültürlere aşinalıkları, özellikle benzer kültürel geçmişlere sahip turistler için kişiselleştirilmiş bir deneyim sunmalarını sağlamaktadır. İşgücündeki bu çeşitlilik, Akdeniz bölgesinin geniş turist yelpazesine hitap etmesini ve kapsayıcı bir destinasyon olarak öne çıkmasını mümkün kılmaktadır (Çetin, 2016).

Özellikle Antalya bölgesinde göçmen turizm işçileri yerel ekonomi için önemli bir destek sağlamakla birlikte, düşük ücretler, uzun çalışma saatleri ve olumsuz çalışma koşulları gibi sömürüye yol açan durumlarla karşı karşıyadırlar. Mevsimlik işlerin yaygın olması, göçmenlerin iş güvencesizliği ile yaşamalarını ve mali istikrarları konusunda belirsizlik yaşamalarını beraberinde getirmektedir (Gökmen, 2018). Ayrıca, dil ve kültürel engeller, göçmen işçilerin yerel topluma entegrasyonunu zorlaştırmakta ve sosyal izolasyona neden olmaktadır. Çoğu göçmen işçinin yasal korumalara ve destek sistemlerine erişimi olmadığından, çalışma koşullarına dair şikayetlerin çözülmesi daha zor hale gelmektedir. Tüm bu sorunlar sadece göçmen işçilerin yaşam kalitesini değil, aynı zamanda Antalya'daki turizm sektörünün sürdürülebilirliğini de tehdit etmektedir (Genç, 2016; Baş ve ark., 2017).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Göçmenlerin insan haklarını korumak, insan hakları ilkelerine öncelik veren göç politikalarına acil ihtiyaç duyulduğunu vurgulayan kritik bir küresel zorluk olmaya devam ediyor. Göçmenler için merkezi bir geçiş ve varış ülkesi olan Türkiye için, adil ve kapsayıcı bir işgücü piyasası ortamını teşvik etmek için modern bir göç politikası uygulamak esastır. Bu yaklaşım, özellikle turizm sektöründeki göçmen işçilerin deneyimlediği benzersiz zorlukları ele almak üzere tasarlanmalıdır.

Mevsimsel dalgalanmalar ve dış rekabet nedeniyle, turizm sektörü istikrarlı istihdam için önemli engeller sunmaktadır. Göçmen işçiler özellikle etkilenmektedir, çünkü işletmeler genellikle işgücü maliyetlerini düşürmeye çalışmakta ve bu da güvencesiz istihdam koşullarına yol açmaktadır. Ayrıca, Türkiye'nin turizm sektöründeki göçmen işçiler, yerel işçilere kıyasla daha yüksek sömürü riski ve daha az iş güvenliği ile karşı karşıyadır. Birçok göçmen işçi için yasal koruma eksikliği, resmî kurumlardan gelen artan baskılarla birleşince, çalışma koşullarının daha da kötüleşmesine katkıda bulunmuştur.

Bu sorunları ele almak için, Türkiye'de insan hakları temelli bir göç politikasının yasal korumaları iyileştirmeye, iş güvenliğini artırmaya ve göçmen işçiler için adil ücretler sağlamaya öncelik vermesi gerekir. Bu tür politikalar yalnızca sömürüyü azaltmaya yardımcı olmakla kalmaz, aynı zamanda göçmenlerin istikrarlı bir geçim kaynağı elde etmelerini de destekler. Korumaları güçlendirerek ve eşit hakları teşvik ederek, Türkiye göçü ekonomik ve sosyal entegrasyon için bir fırsata dönüştürebilir ve göçün zorluktan ziyade bir güçlenme ve seçim kaynağı olmasını sağlayabilir.

KAYNAKÇA

- Akın, A. (2017). Turizmin İstihdam Üzerindeki Etkisini Tespit Etmeye Yönelik Bir Araştırma (A Researchment Which Is Tried To Define The Tourism's Affects On Deploy). The Journal of Academic Social Science. https://asosjournal.com/?mod=makale_tr_ozet&makale_id=34260
- Akıncı, B., Nergiz, A., & Gedik, E. (2015). Uyum süreci üzerine bir değerlendirme: Göç ve toplumsal kabul. *Göç araştırmaları dergisi*, (2), 58-83.
- Bahar, O., & Bingöl, F. K. (2010). Türkiye'de İç Göç Hareketlerinin İstihdam ve İşgücü Piyasalarına Etkileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15(2), 43-61.
- Baş, M., Molu, B., Tuna, H. İ., & Baş, İ. (2017). Göç eden ailelerin sosyo-kültürel ve ekonomik değişiminin kadın ve çocuk yaşamına etkisi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 1680-1693.
- Benli, A., İslamoğlu, E., & Torun, M. A. (2019). Turizm Sektöründe Çalışan Yabancılar: Antalya İli Üzerine Nitel Bir Araştırma. *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(2), 320-342.
- Beyaz, Z. (2020). Turizm Endüstrisinde İşçiliğin Farklı Görünümleri: Göçmenler, Kadınlar ve Çocuklar. *Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri*, 6(10), 65-101.
- Civan, O. E., & Gökalp, A. (2011). Göçmen işçi kavramı ve göçmen işçilerin iş sağlığı ve güvenliği. *Çalışma ve Toplum*, 1(28), 233-264.
- Çetin, İ. (2016). Suriyeli mültecilerin işgücüne katılımları ve entegrasyon: Adana-Mersin örneği. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.

- Dedeoğlu, S. (2018). Tarımsal üretimde göçmen işçiler: Yoksulluk nöbetinden yoksulların rekabetine. *Çalışma ve Toplum*, 1(56), 37-68.
- Deniz, O. (2017). Ortadoğu Ve Asya Kökenli Göçmenlerin Göç Güzergâhında Türkiye Opsiyonu. *Edebiyat Fakültesi Panelleri*, 149.
- Devaraj, P. (2016). The Biggest Industry the World has ever seen: The future of world tourism. *International Journal of Management, IT and Engineering*, 6(7), 111-123.
- Dinçer, S., & Eşsiz, F. P. (2021). Uluslararası Göç Olgusu ve “Arap Baharı” Sürecinde Değişime Uğrayan Avrupa Birliği Göç Politikaları Title: The International Migration Phenomenon and the European Union Migration Policies Changing During the " Arab Spring" Process. *Ekonomi İşletme Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 7(1), 70-86.
- Düzgün, M. (2023). Akdeniz Bölgesinde Faaliyet Gösteren Otel İşletmelerinin İş İlanlarının İncelenmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 22(3), 1032-1043.
- Eşsiz, F. P. (2023). Türkiye'de Turizm Sektörünün Ekonomik Büyümeye Katkısı: Cumhuriyetten Günümüze. *Uluslararası Ekonomi Siyaset İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 6(5), 28-41
- Genç, D. (2016). Göçmenlik, dil engeli ve sağlık hizmetleri. *Göç ve Sağlık-Sağlık Politikaları*, 1(1), 44-47.
- Ghosh, M. (2020). Built Environment in Response to the Ecology, Design, and Perception of the Global South. *Perception, Design and Ecology of the Built Environment: A Focus on the Global South*, 1-22.
- Gökmen, Ç. E. (2018). Turizm Sektöründe Göçmen Emeği: Nitelikli Emek mi? Ucuz Emek mi?. *Çalışma ve Toplum*, 1(56), 139-166.
- Gökmen, Ç. E. (2018). Turizm Sektöründe Göçmen Emeği: Nitelikli Emek mi? Ucuz Emek mi?. *Çalışma ve Toplum*, 1(56), 139-166.
- Günel, Ö. D. (2009). Mevsimsellik, mevsimlik istihdam ve örgütsel bağlılık: Konaklama işletmelerinde bir araştırma. *Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 10(2), 199-219.
- <https://www.e-unwto.org/doi/abs/10.5555/unwtotfb0792010020182022202310>, Turkey: Country-specific: Basic indicators (Compendium) 2018 - 2022 (10.2023)
- Kalkınma Bakanlığı. (2018). On Birinci Kalkınma Planı (2019–2023) Kentsel Yaşam Kalitesi Özel İhtisas Komisyonu Raporu.
- Kanbir, Ö. (2023). Avrupa Birliği Ve Son Göç Dalgalarının Politik Ekonomisi. *Uluslararası Ekonomi Siyaset İnsan Ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 6(1), 22-38.
- Kaptangil, K., & Kırca, M. (2020). Türkiye’de Kayıt Dışı İstihdam Ve Turizm Talebi Arasındaki Simetrik Ve Asimetrik Nedensellik İlişkilerinin Analizi. *Maliye Dergisi*, 178, 19-36.
- Kindan, S. A. (2022). *Türkiye’de Turizm Sektöründe Göçmen Emeği: Antalya İli Örneği* (Master's Thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Koçak, A., & Durgun, A. (2023). Türkiye’nin Uluslararası Göç Politikaları. *Uygulamalı Sosyal Bilimler Ve Güzel Sanatlar Dergisi*, 5(13), 253-273.
- Köseoğlu, A., Sezgin, M., & Keleş, A. (2021). Turizmde Darboğazlar. İksad Yayınevi
- Manav, İ., & Acar, E. (2023). Sosyal Adalet Düşüncesi Bağlamında İşsizlik Sorunu Ve İstihdam Politikaları. *Turkish Studies-Economics, Finance, Politics*, 18(2).
- Ridolfi, E., Pujol, D. S., Ippolito, A., Saradakou, E., & Salvati, L. (2017). An urban political ecology approach to local development in fast-growing, tourism-specialized coastal cities. *Tourismos*, 12(1), 166-198.
- Sağiroğlu, A. Z. (2015). Türkiye’nin değişen göç karakteri. *Sosyoloji Divanı*, 3(6), 9-30.
- Sarıdoğan, H. Ö. (2020). Turizm gelirlerinin ekonomik büyümeye etkisi: Türkiye için yapısal Kırılmalı Birim Kök Ve Eşbütünleşme Analizi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi*, 15(3), 829-848.

- Taş, H. Y., & Özcan, S. (2018). Suriyeli Göçmen Sorunlarının, Sosyal Politikalar Bağlamında Analizi. *Hak İş Uluslararası Emek Ve Toplum Dergisi*, 7(17), 36-54.
- Toksöz, G., Erdoğan, S., Kaşka, S., Toksöz, G., Erdoğan, S., & Kaşka, S. (2012). Türkiye'ye Düzensiz Emek Göçü Ve Göçmenlerin İşgücü Piyasasındaki Durumları. *Ankara: Iom Turkey*.
- Tutar, K. (2015). G20 Antalya Zirvesi: Liderler Bildirgesi Bağlamından L20 Perspektifi. *Hak İş Uluslararası Emek Ve Toplum Dergisi*, 4(10), 30-43. Sayfa 40
- Uyanık, Y. (2017). Nüfus Yaşlanmasının İşgücü Piyasaları Üzerindeki Etkileri. *Gazi Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 19(1), 72-94.
- Ünlüöner, K., & Şahin, S. Z. (2011). Turizmde İstihdam. *Dergipark*, 7(1).
<https://Dergipark.Org.Tr/Tr/Download/Article-File/70287>